

Arkkipiispa Tapio Luomalla on maalaispapin sielu

► Sivut 10-11

Katariina Kummala haluaa nähdä asioiden valoisan puolen

► Sivu 16

Jouluseimen äärellä voi pohtia omaa elämää

► Sivut 8-9

HUOLTEN VUOSI – ilon resepti

Kuluva vuosi piirtyy muistiimme huolten ja epävarmuuden vuotena. Jokainen on kokenut huolta omasta ja läheisten terveydestä. Talous ja tulevaisuus näyttävät epävarmalta. Pandemia on paljastanut, kuinka arvaamaton ta elämä voi olla.

Vuosi 2020 tullaan muistamaan myös erilaisten peruuttamisten vuotena. Terveyshuolien takia on peruutettu lukemattomia ystävätapaisuuksia, työkokouksia, matkoja, tapahtumia ja niin edelleen.

Jouluaikin on joskus yritetty peruuttaa. Stalinin Neuvostoliitossa Kristuksen syntymäjuhla haluttiin peruuttaa porvarillisenä ja muuttaa se uudenvuoden juhla. Hitlerin Saksassa juutalaisen Jeesuksen syntymäjuhla haluttiin varastaa arjalaisen rodun juhla. Sanoma joulurauhasta ei sopinut Hitlerin sotasuunnitelmiin, ja vuonna 1937 joulurauha päätettiin rajata vain Saksan kansalle kuuluvaksi.

Tänä vuonna monet joutuvat miettimään, voiko jouluateriaa nauttia perinteiseen tapaan yhdessä suvun kesken. Uskallanko osallistua joulukirkkoon? Voiko joulua ylipäänsä viettää?

Tänä jouluna on vapauttavaa muistaa: Joulua ei ole peruttu! Miten tahansa me ihmiset vietämme jouluna, kyse on pohjimmiltaan Jumalan pelastavista teoista. Jouluna Jumala syntyi ihmiseksi. Hän katsoo myötätuntoisesti ihmiskuntaa ja syntyy Kristuksessa halpaan talliin. Jouluna Seimen lapsi tuo valon ja ilon. Jouluna maailman Vapahtaja tuo rauhan ja sovituksen koko maailmalle.

Tätä pelastavaa tekoa Jumala ei kadu eikä peru. Kasteessa Kristus on yhdistänyt sinut itseensä ja kutsunut seuraajakseen. Kutsumistaan hän ei kadu eikä peru. Juuri nyt tarvitsemme joulun valoa ja iloa. Vaikka voimme joutua rajoittamaan joulun viettotapoja, joulun on ja pysyy.

Olet lämpimästi tervetullut joulukirkkoon juhlimaan Kristuksen syntymä-

TUULA HYTTINEN

juhlaa. Seurakunnat tekevät parhaansa tehdäksesi siitä mahdollisimman turvallista. Ellet silti pääse joulukirkkoon tai omaisten luokse, voit hiljentyä joulun ilosanoman äärellä myös itse. Kun sanomalehdet pursuavat ruokareseptejä, rohkenen tarjota reseptin kotihartautta varten. Kaikille, ja varsinkin yksin joulua viettäville.

Aseta eteesi risti tai ikoni. Tai seimiastelma, jos tahdot. Sytytä kynttilä Kristuksen valon ja sydämesi rukouksen merkiksi. Lue jouluevankeliumi Luukkaan evankeliumin alusta. Jos tahdot, ilahduta itseäsi lukemalla vielä seuraava jouluyön ylistys:

Tämä on se yö, jona kristityt kaikkialla maailmassa kokoontuvat kuulemaan, mitä tapahtui kerran pienessä Betlehemin kaupungissa.

Tämä on se yö, jona joulutähtien taivaallinen valo valaisee pimeän maan ja enkeli tuo sanoman Vapahtajan syntymästä.

Tämä on se yö, jona ihmisen sovituksen ja anteeksiannon ikävä, ilon ja rauhan ikävä, tulevaisuuden ja toivon ikävä saa vastauksen.

Tämä on se yö, jona Vapahtaja on keskelämme, murtaa meitä sitovat kahleet ja ottaa pois kuormat harteiltamme.

Tämä on se yö, jona yhdessä koko kristikunnan kanssa myös minä tahdon käydä rukoukseen Jeesus-lapsen seimen äärelle.

Herra Jeesus Kristus, tule luokse, synny sydämeeni ja lahjoita minulle joulun ilo ja rauha. Muista rakkaitani ja kaikkia yksinäisiä. Suo joulurauha kaikille, minulle ja koko maailmalle.

JARI JOLKKONEN
Kuopion hiippakunnan piispa

LYHYESTI

Keskusseurakuntatalon myynti mutkistui

Kuopion seurakuntayhtymän ja Lehto Asunnot Oy:n välistä esisopimusta keskusseurakuntatalon myynnistä ei allekirjoitettu määräaikaan mennessä.

KUOPION seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi viime vuonna Lehto Asunnot Oy:n ostotarjouksen Suokatu 22:n myytävästä rakennusosikeudesta. Samalla hyväksyttiin päätös, että seurakuntayhtymä ryhtyy yhdessä Lehto Asunnot Oy:n kanssa valmistelemaan tontin kaavamuutosta sekä esisopimusta.

Neuvotteluja esisopimuksen allekirjoittamisajankohdasta käytiin kevään 2020 aikana ja Lehto Asunnot Oy siirsi allekirjoittamista pandemian tuoman talouden epävarman tilanteen takia.

Kuopion seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto päätti kesäkuussa esisopimuksen allekirjoittamisen takarajaksi 31.10. Jos esisopimusta ei siihen mennessä allekirjoitettaisi, seurakuntayhtymällä olisi oikeus myydä kiinteistö jollekin toiselle taholle.

Lokakuun lopulla Lehto Asunnot Oy:ltä tuli pyyntö jatkoneuvotteluihin, joissa voitaisiin keskustella aiemmin sovitun kauppahinnan merkittävästä alenemisesta. Kuopion ev.lut. seurakuntien yhteinen kirkkoneuvosto teki kuitenkin päätöksen, että Lehto Asunnot Oy:n kanssa ei lähdetä neuvottelemaan, koska kauppahinta perustuu julkisella ostotarjouskilpailulla saatuun ostotarjoukseen.

Kuopion seurakuntayhtymä järjestää uuden ostotarjouskilpailun Suokatu 22:n kiinteistöstä. Kilpailutuksen valmistelu aloitetaan välittömästi.

#SILMÄTRISTISSÄ

MINNA SIKANIVA

Arjen uskonnollisuudessa näkyvät HILJAISUUS JA LUONTO

Suomalaisten uskonnollisuudessa ja suhteessa kirkkoon on meneillään sukupolvien välinen murros.

Ihmiset myös pohtivat aikaisempaa enemmän suhdettaan omaan sekä toisiin uskontoihin. Tämä ilmenee Kirkon tutkimuskeskuksen tuoreesta nelivuotiskertomuksesta.

Maallistuminen, uskontojen moninaistuminen ja uudelleenjäsentyminen ovat muuttaneet suomalaisten uskonnollisuutta 2000-luvulla. Muutokset näkyvät varsinkin nuorempien sukupolvien keskuudessa. Erityisesti nuorten miesten joukossa esiintyy niin uushenkisyyden kuin perinteisten kristillisten opetusten vahvaa kannatusta.

Sunnuntai on lepopäivä

Valtaosalle suomalaisista sunnuntaipäiviin kuuluu lepo. Pyhäpäivää vietetään myös kyläilyn, ruuanlaiton, harrastusten ja kaupassakäynnin merkeissä. Runsas neljännes suomalaisista käy sunnuntaisin kirkossa. Lähes yhtä moni seuraa jumalanpalveluksia radiosta, televisiosta tai netistä. Vuoden suosituin kirkossakäyntipäivä on edelleen jouluaatto. Muita suosittuja kirkkopyhiä ovat kiirastorstai, ensimmäinen adventtisunnuntai, joulupäivä sekä pyhäinpäivä.

Hengellisyys toteutuu auttamisessa

Arjen uskonnollisuutta koskevat tutkimushavainnot osoittavat kokemuksellisuuden merkityksen. Hengellisyys voi toteutua konkreettisessakin tekemisessä, kuten ihmisten auttamisessa ja vapaaehtoistyössä. Hengelliset kysymykset liitetään tutkimuksen mukaan myös yhteiskunnalliseen eriarvoisuuteen ja ilmastomuutokseen.

Omassa henkilökohtaisessa uskonnollisuudessa näkyvät hiljaisuus ja luonto. Luonto auttaa pääsemään lähempään yhteyteen Jumalan tai jonkin korkeamman kanssa. Rukoileminen on selvästi yleisin yksityisen uskonnonharjoituksen tapa verrat-

KIRKON KUVAPANKKI/JUUSO WESTERLUND

tuna esimerkiksi hengellisen musiikin kuuntelemaan, uskontoon liittyvän kirjallisuuden tai Raamatun lukemiseen. Osalla yksityiseen rukouselämään liittyy myös kristillinen tai muu meditaatio, jooga, hiljaisuuden retriitit tai pyhiinvaellukset.

Suomalaisten hengellisen elämän tarpeiden moninaistuminen näkyy kirkon toiminnassa. Muun muassa metsäkirkkoja ja hiljaisuuden harjoittamiseen liittyviä tilaisuuksia järjestetään entistä laajemmin. Osa kirkoista pitää oviaan avoinna myös arkisin hiljentymistä varten. Lisäksi pandemia-aikana yleistyneet verkkojumalanpalvelukset ja -hartaudet koetaan tärkeiksi hengellisen elämän hoitamisen välineiksi.

MIIA GABEL

PÄÄKIRJOITUS

Minna Siikaniva
minna.siikaniva@evl.fi

Yhteyttä ja luottamusta

Suhde uskontoon jakaa suomalaisia yhä enemmän. Puolet suomalaisista pitää itseään uskonnollisina ja lähes yhtä suuri osa ei-uskonnollisina tai ateisteina, kertoo tuore Kirkon nelivuotiskertomus.

”Uskovan” ja ”uskonnottoman” identiteetin ohella Suomesta löytyy melkein samat määrät ihmisiä, joiden uskonnollinen identiteetti on monisävyisempi. ”Kulttuurikristityllä” tarkoitetaan henkilöä, joka arvostaa kristillistä perinnettä ja kiinnittyy siihen, vaikka ei välttämättä usko kaikkiin kristinuskon opetuksiin. ”Etsijöille” sen sijaan on leimallista humanistinen ja liberaali suhde uskontoon sekä avoimuus erilaisille vaihtoehtoisille uskomuksille.

Kirkkoon kuului viime vuoden lopussa 68,7 prosenttia suomalaisista.

Tärkeimmät syyt erota kirkosta ovat, ettei kirkolla ole merkitystä, eronnut ei koe olevansa uskonnollinen, ei halua maksaa kirkollisveroa tai hän ei usko Jumalaan.

Luottamus pitää yhteisön koossa.

Kaikki merkit viittaavat siihen, että ihmisten etäännyminen kirkosta jatkuu. Silti ihmisillä on kaipuu yhteisöllisyyteen.

Piispa **Jari Jolkkonen** muistutti kirkolliskokouksen avajaisaarnassa, että

Kristuksen kutsu on kutsu yhteyteen. Kristus kutsuu meitä, erilaisina ja erimielisinäkin, kilvoittelemaan ja kulkemaan yhdessä keskinäisessä kunnioituksessa.

Arkipiispa **Tapio Luoma** puolestaan korosti kirkolliskokouksen avauspuheessaan luottamuksen merkitystä yhteisöä koossapitävänä voimana. Luottamuksen merkitys korostuu aikoina, jolloin epävarmuus valtaa alaa. Tarvitaan luottamusta itseemme, luottamusta toisiimme, luottamusta tulevaisuuteen, luottamusta Jumalaan.

Olisiko keskinäisessä kunnioituksessa ja luottamuksessa avaimet kirkon tulevaisuuden rakentamiseen?

KUUKAUDEN VALINNAT

2 milj.

TÄMÄN VUODEN Yhteisvastuukeräys tuotti kaksi miljoonaa euroa. Sillä tuetaan vanhemmuutta Suomessa ja maailmalla.

43 845

SEURAKUNNAT ympäri Suomea saavat Kotimaanavulta 43 845 euroa tukea vähävaraisten joulunajan ruoka-avun järjestämiseen.

100 000

KUOPION ev.lut. seurakuntayhtymä saa Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää avustusta noin 100 000 euroa diakoniatyöhön. Se on tarkoitettu kompensoimaan koronasta johtuvia verotulon menetyksiä.

KUOPION KAUPUNGIN perustamispäivän kunniaksi 17.11. kaupunki palkitsi ansioituneita kuopiolaisia. Hopeinen kunniamerkki myönnettiin muun muassa diakoniajohtaja **Seppo Marja-selle** tunnustuksena pitkäaikaisesta ja merkittävästä diakoniatyöstä ja yhteistyöstä Kuopion kaupungin kanssa.

Esimerkillinen ryhmäsuoritus -kunnia-kirja myönnettiin Kallaveden seurakunnalle *Joku muu* -musiikkiproduktiosta, joka kertoo kiusaamisesta. Pyyteettömästä työstä huomioitiin kanttori **Richard Nicholls**, käsikirjoittaja **Matti Halmetvaara** ja kirkkoherra **Matti Pentikäinen**.

MÄNNISTÖN seurakunnan kirkkohera **Aulikki Mäkinen** on valittu Turun uudeksi tuomiorovastiksi. Hän aloittaa virassa ensi vuoden puolella.

RUKOILEN

Tässä olen edessäsi Jeesus.

Auta näkemään Sinussa turva tässä levottomassa ja merkitystä etsivässä maailmassa.

Kiitos, että olemme kädessäsi ja kaikki on Sinun varassasi.

Tarvitsen Sinua, tule elämäni keskukseksi. Auta minua ihmissuhteissani ja johdata kaikissa elämäni vaiheissa.

SINÄ OLET hyvä tyyppi!

Maailmassa on noin 8 miljardia hyvää tyyppiä. Meille kaikille on annettu halu olla hyvä sekä liuta luonteenvahvuuksia, joilla osoittaa hyvyyttä. Ne ovat arkipäivän supervoimia, joita voi ja kannattaa treenata.

H yviä tyyppejä halutaan työpaikoille ja harrastusporukoihin, hyvistä tyypeistä puhutaan keskustelupalstoilla ja kahvihuoneissa, mutta millainen tämä toivottu yksilö on?

”Hyvän tyyppin määrittäminen on vaikeaa”, myöntää aiheesta tuoreen kirjan kirjoittanut luokanopettaja **Merja Kalm**.

Hänen mielestään hyvä tyyppi on pikemminkin tavoite ihmisenä kasvamisessa.

”Uskon, että meihin on käsikirjoitettu halu olla hyvä itselle ja muille. Meillä on myös paljon luonteenvahvuuksia, jotka auttavat selviytymään vaikeista tilanteista ja tukemaan toisiamme. Olennaista on huomata, että jokaisella on oma tapansa osoittaa hyvyyttä elämässä.”

Vahvuuksia voi treenata

Kalmin näkemyksen mukaan me olemme kaikki hyviä tyyppejä, kunhan tahdomme sitä, tunnistamme omat vahvuutemme ja tiedostamme, että niitä voi kehittää.

”Vahvuudet ovat kuin lihaksia. Joillakin ne ovat luontaisesti paremmassa kunnossa tai niitä on harjoitettu enemmän, mutta kaikki voivat treenata niitä.”

On monta tapaa olla hyvä ja tehdä hyvää.

Merja Kalm puhuu vahvuuksista mielellään hyveinä, joiksi ihmisen arvokkaita luonteenpiirteitä alettiin kutsua jo antiikin Kreikassa yli 2500 vuotta sitten. Filosofit Sokrates, Platon ja Aristoteles pohtivat hyvän ihmisen ominaisuuksia ja päätyivät neljään hyveeseen: viisaus, rohkeus, oikeudenmukaisuus ja kohtuullisuus. Näiden jatkoksi on myöhemmin listattu muun muassa rehellisyys, ystävällisyys, ahkeruus, avuliaisuus, myötätunto, hyväntahtoisuus ja joustavuus.

Kalmin kirjassa esitetyt hyveet ovat yleispäteviä.

”Halusin muistuttaa asioista, jotka yhdistävät kaikkia maailman lapsia erilaisista taustoista riippumatta. Työskentelen koulussa, jossa hyveillä ja positiivisella pedagogiikalla on jo vahvat perinteet. Korostamme sitä, että on monta tapaa olla hyvä ja tehdä hyvää”, turkulaisessa Ilpoisten koulussa opettava Kalm kertoo.

Hymyile vastaan tulijalle

Hän käyttää hyveistä myös termiä supervoima, koska uskoo niiden maailmaa mullistavaan vaikutukseen.

”Vahvuuksien näkeminen itsessä ja muissa on kuin työkalu, jolla rakennetaan yhteistä hyvää ja tuetaan toinen toisiamme.”

Omia supervoimiaan voi Kalmin mukaan lähteä harjoittamaan kartoittamalla piirteitä, jotka näkee itsessään hyvinä. Toisaalta on hyvä listata myös niitä piirteitä, joissa haluaisi olla parempi. Jos esimerkiksi haluaa kehittää myötätuntoaan, on hyvä ensin pohtia, miten sitä voi osoittaa.

Hyvä tyyppi on pikemminkin tavoite ihmisenä kasvamisessa.

”Kun kuulemme ystävän vastoin käymisestä, meillä aikuisilla on helposti tapana alkaa kertoa siitä, mitä ikävää itselle tai jollekin muulle on tapahtunut. Usein siinä hetkessä voisi olla parempi vain kuunnella.”

Jos taas lapsi pyrkii harjoitteluun avuliaisuutta, hän voi yllättää muun perheen tyhjentämällä astianpesukoneen tai lajittelemalla pyykkiä pyytämättä. Tai kävelyllä ollessaan voi harjoitella ystävällisyyttä hymyilemällä vastaan tulijoille ja laskea, kuinka monta hymyä saa vastaan.

Pienin askelin

Merja Kalm korostaa pienten askelten merkitystä harjoittelussa.

”Jos kokee esimerkiksi olevansa arka puhumaan isossa ryhmässä, voi osoittaa elein ja ilmein olevansa mukana keskustelussa.”

Hyveet ovat Ilpoisten koulun toiminnassa läsnä koko ajan. Ne näkyvät luokan seinillä ja teemaviikkoina, jolloin keskitytään jonkun tietyn hyveen vaalimiseen. Koulussa käsitellään hyveitä myös arviointikeskusteluissa lasten kanssa.

”Kun ne ovat arjessa, ne muistuttavat jatkuvasti olemassaolostaan”, Kalm toteaa.

Näin löydät omat supervoimasi

Tarkkaile itseäsi lempeästi. Pohdi, mistä pidät itsessäsi. Muistele, mistä olet saanut kannustavaa palautetta. Ajattele mahdollisimman avarakatseisesti – pyri pois siitä ajatuksesta, että sinun pitäisi olla jonkunlainen.

Alla on muutamia käytännön esimerkkejä luonteenvahvuuksista. Kuinka moni näistä sopii sinuun?

1. Olen avulias.
2. Suhtaudun muutoksiin positiivisesti.
3. Innostun uusista asioista.
4. Iloitsen toisten onnesta.
5. Teen loppuun sen, minkä aloitan.
6. Tykkään haasteista.
7. Unelmoin paljon.
8. Uskon, että lopulta kaikki järjestyy.
9. Minulla on hyvä mielikuvitus.
10. Kannustan muita.

Lue lisää: Merja Kalm ja Mira Mallius: *Hyvä tyyppi – Supervoimien käsikirja*, Lasten Keskus 2020. Kirja on tarkoitettu ammattikasvattajien käsiin päiväkodeissa, kouluissa ja seurakunnissa sekä yhteisiin tuumailuhetkiin kotona ja lapsen itsensä luettavaksi.

MITÄ MIELESSÄ?

Joulupuu on rakennettu

Joulun lähestymisen yksi varma merkki on perinteisen joulukuusen saapuminen Kuopion torille. Torikuusen lisäksi Kuopion kaupunki toimittaa pienempiä kuusia eri puolille asutusalueita.

Kuinka pitkä perinne torin joulukuusi on, Kuopion kaupungin metsätyönjohtaja Markku Immonen?

”Torilla on ollut koristeltu kuusi ilmeisesti jo ennen sotia, mutta ainakin 1950-luvulta lähtien. Itse olen ollut pystyttämässä kuusta 1980-luvulta saakka eri tehtävissä. Ennen kuusi kaadettiin köysien sekä taljojen avulla, ja tuotiin torille hevoskyydillä. Nykyään kuusen kuljetus tapahtuu nosturiautolla.”

Kuka kuusen valitsee?

”Kierrämme katsomassa eri vaihtoehtoja yhdessä metsäti-

min kanssa. Torikuuseksi pyritään aina löytämään parikymmentämetrinen hyvänmallinen puu. Myös varakuusi katsotaan aina valmiiksi, mikäli aiemmin valittu kuusi sattuisi vaurioitumaan kaadettaessa. Lisäksi kuusen on oltava sellaisella paikalla, että iso ja painava ajoneuvo pääsee lähelle.”

Mistä tämän vuoden kuusi on peräisin?

”Se hankittiin Petoselta, Litmasen lammen itäpuolelta.”

Miten varmistetaan, että kuusi pysyy pystyssä kovemmassakin tuulessa?

”Torin pinnassa on 1,3 -metriinen putki, johon lyijykynän kärjen muotoon sahattu puun tyvi upotetaan. Lisäksi tukena käytetään puukiiloja ja turvapantaa.”

Mitä kuuselle tapahtuu joulun jälkeen?

”Kuusi on torilla loppiaiseen asti. Sen jälkeen kuusen havut toimitetaan energijätteeksi ja runko kuitupuuksi.”

Kuopion kaupunkikeskustan kehittämissyörytyksen toiminnanjohtaja **Tilla Martikainen** kertoo, että perinteisiä joulukauden avajaisia ei tänä vuonna järjestetä. Joulun tunnelmaan pääsee kuitenkin esimerkiksi Tonttuovi-seikkailun myötä. Tarinoita, tehtäviä ja arvoituksia sisältäviä tonttuovia on ripoteltu eri puolille keskustaa sekä Puijolle. Seikkailukartan voi käydä hakemassa esimerkiksi kauppahallista, Lelukauppa Partaselta tai Sokokselta.

MIIA GABEL

KOHTAAMISIA

Kehen oikein ottaisiin yhteyttä?

Katriina Hujanen on tuomio- ja kirkkoseurakunnan seurakuntasihteeri, joskin virallisesti nimike on värittönnä toimistosihteeri.

Katriina Hujanen työtä ei kuitenkaan voi tehdä ilman kirkon elämän syvällistä tunte-

mista. Hän on se henkilö, jolta ensimmäisenä kysytään, kenelle seurakunnassa mikin asia kuuluu ja toisaalta hänen kauttaan järjestyvät toimitukset ja tilojen varaukset, siunauksia lukuun ottamatta. Seurakuntalaiset eivät ainakaan toistaiseksi voi itse varata aikoja tai tiloja sähköisestä järjestelmästä.

”Nykyään tullaan harvemmin puheille paikan päälle, vaan asiat hoidetaan puhelimella ja sähköpostilla.”

Seurakuntasihteerin työkenttä on hektinen, laaja ja alati muuttuva hallinnosta asiakaspalveluun. Hujanen on myös tuomiorovastin sihteeri, joka vartioi esimiehensä kalenteria ja tietää muidenkin aika-aulut, toimii seurakuntaneuvoston sihteerinä ja osallistuu budjettien, talousarvioiden ja toimintasuunnitelmien tekoon sekä huolehtii viestintä-

nästä. Pulmatilanteissa auttaa sihteerikollegoiden hyvä yhteistyö ja vertaistuki.

”Välillä saa toimia ukkosjohtajana, mutta siinä auttaa, kun voi itsekin purkautua välillä luotettavassa tiimissä.”

Hujanen kiittelee tuomio- ja kirkkoseurakunnan työyhteisöä, sillä siellä mennään yhteistyöllä ja huumorilla eteenpäin.

Digitalisaatio tuntuu Hujanen työssä jatkuvana muutoksena. Uusinta uutta on EU-lainsäädännön vaatima saavutettavuus. Kynnykset pitää poistaa niin oivista kuin informaatio-ostakin.

”Ei ole ihan yksioikoista muuttaa pöytäkirjat ja muut tiedot sellaiseen muotoon, että kaikki on esimerkiksi lukulaitteilla luettavissa.”

KAIIJA VUORIO

Palvelemme teitä kaikissa hautausjärjestelyihin liittyvissä käytännön asioissa luottamuksella, yksilöllisesti ja ammattitaidolla

Toimialueena Kuopion seutu ja lähikunnat

Iltaisin ja viikonloppuisin
puh. 040 585 0456

toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

www.hautaustoimistoparviainen.fi

Hautaustoimisto Parviainen Oy

Savonkatu 18 | 70110 Kuopio | ma-pe 9-16 | puh. 017 261 3771

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistokatu 6,
70110 KUOPIO

puh. 017 282 2211

www.kalevipitkanen.com

aatsto@kalevipitkanen.com

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

ASIANAJOTOIMISTO ESA AIRAKSINEN

Tulliportinkatu 34, Kuopio
050 3522516, www.esairaksinen.fi

*Suru on
hitaasti vaalenevia varjoja...*

Hautaustoimisto J. NURRO OY

Kauppakatu 55-57, KUOPIO, puh. 017-261 3065, 040-505 6287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

Hautaustoimisto Länsivuori

Täyden palvelun
hautaustoimisto yli 50 vuoden
kokemuksella.

Savonkatu 25
70110 Kuopio
Puh. 017 261 6531, 040 512 1035
www.lansivuori.fi

Tietokoneapu

puhelimet & tabletit
Kotitalous-
vähennys

www.orden.fi

040 5844 045

HAUTAKIVET LISÄKAIVERRUKSET sekä kaikki kivialan palvelut

KIVILÄHDE

• 1989 •

KAAVIN KIVI OY - KIVILÄHDE

Kirjekuorentie 6, Kaavi
p. 017 6880 100, myynti@kaavinkivi.fi
Avoimna ma-pe 8-17
www.kivilahde.fi

PAULA RAATIKAINEN

Perheen yhteinen arkihetki MUSKARISSA

Rummutetaan ja välillä sivellään käsivartta. Vuorelan kirkolla on menossa perhemuskari, jonne kymmenkunta lasta on tullut omien aikuistensa kanssa. Nuorin on vielä vauva, vanhin käy koulua.

Muskarissa eli musiikkileikkikoulussa musiikki yhdistyy toimintaan. Matalan kynnyksen musiikkiharrastuksessa voi tutustua toisiin perheisiin.

”Muskarissa ei katsota laulu- tai soitto-taitoa, vaan ennen kaikkea ollaan yhdessä musiikin äärellä”, seurakunnan muskariryhmän ohjaaja **Anne Kokkonen** sanoo.

”Laulut jäävät paremmin mieleen, kun on jotain tekemistä. Kirkkomuskarilla seurakunta pystyy tarjoamaan musiikkia ihan pienillekin”, kanttori **Marjaana Kaisto** sanoo.

Laulu on pääasia, mutta mukaan mahtuu roppakaupalla mielikuvitusta ja liikettä. Musiikkia ja ääniä on tehty teemojen mukaan, esimerkiksi sateen tai tuulen innoittamana.

Ohjaajat haluavat synnyttää kipinän musiikkiin. Arvausleikki opettaa myös kuuntelua ja keskittymistä. Käärmeenä, karhuna tai lintuna musiikin tahtiin liikkuminen saa kuuntelemaan ja eläytymään säveliin. Muskareissa tulevat tutuksi myös perinteiset lastenlaulut.

Ensi kosketus soittimiin

Muskariohjaajien välineistöstä löytyy kehärumpuja, marakasseja, rytmikapuloita ja triangeleja. Ohjaajat tarjoavat osal-

SINI-MARJA KUUSIPALO

listujille myös mahdollisuuden kokeilla uutta. ”On soitettu chimeskelloilla, laatasoittimilla, kivillä ja ukulelella”, ohjaajat kertovat.

Aiempina vuosina seurakunnan muskariryhmät ovat käyneet myös kirkossa tutustumassa urkuihin.

Soittimiin tutustuminen on yksi perhemuskarin huippuhetkistä **Sanna Siirilä-Reinikaiselle** ja hänen kolmelle tyttärelleen.

”Ukulele ja kivillä soittaminen on ollut meistä erityisen kivaa.”

Uuden soittimen pariin saavat heittäytyä myös aikuiset.

”Ihan jokainen sai tutustua soittimeen. Ukulelella opeteltiin yhtä soittoa”, kanttori Marjaana Kaisto kertoo.

Ukuleleinnostus sai jotkut ryhmäläisistä jopa miettimään soittoa joululahjaksi.

Soittimien lisäksi muskarin välineisiin kuuluvat hyppynarut, kankaat ja pallot. Joskus on hypitty vanteisiin, joskus trampoliinilla – joskus tehty sateenroppinaa sateenvarjon pintaan. Pianonsoiton mukana on myös maalattu.

Kolmivuotiaalle **Annille** muskari on odotettu harrastus, johon lasketaan päiviä. Kotona tyttö kuuntelee musiikkia ja laulaa usein muskaristakin tuttuja lauluja.

”Täällä näkee muitakin lapsia ja tuttuja jo perhekerhosta”, äiti **Marketta Lappalainen** kertoo.

”Minullekin tämä on tärkeä hetki lapsen kanssa. Kun työssä on kiireitä, yhteinen hetki on erityinen.”

Myös Sanna Siirilä-Reinikainen pitää perhemuscaria perheelle tärkeänä harrastuksena työ- ja hoitopäivien välissä.

”Täällä voimme olla kaikki yhdessä. Saa kokeilla erilaisia soittimia ja lapset saavat myös liikkuu. Eikä tämä maksa mitään.”

Perhemuscaria on Siilinjärvellä pidetty tänä syksynä ensimmäistä kertaa ja ryhmä on ollut suosittu. Ennen perhemuscaria Siilinjärven seurakunnassa on järjestetty lasten muscaria jo useita vuosia. Seurakunnan muskariryhmä voi tulla mukaan pitkin vuotta.

SINI-MARJA KUUSIPALO

SISARUKSET Valeria, Lilavera ja Laurelia kiinnostuivat ukulelen soitosta perhemuskarissa.

KOLUMNI

Jooko että

Kolmevuotiaan kuopuksen kanssa leikkiminen on intensiivistä puuhaa. Hän ohjaa improvisoiden alati muuttuvaa käsikirjoitusta, jossa aikuisen hommaksi jää seurata perässä ja ottaa rooli, joka kulloinkin annetaan. ”Jooko, että tämä nyt nukkuusi ja sitten se herättää tämän ja ne syö kakkua.” ”Jooko, että nämä menisi nyt töihin ja... Mitä siellä töissä tehdään? Ai niin, ollaan puhelimella.”

Leikeissä vilahtelevat saduista ja oikeasta elämästä tutut henkilöt. Leikin käänteissä toistuvat edellisten päivien tilanteet ja aikuisten epäilevät etuoikeudet. ”Jooko, että ei anneta pupulle lisää kakkua. Otetaan itse sitten salaa, kun se nukkuu.”

Epäröinti ja itsekritiikki eivät kuulu leikin mestarin repertuaariin. ”Jooko, että” -alkuinen virke pitää sisällään lähtökohtaisen oletuksen siitä, että tähän tarjoukseen tartutaan. Tyrmätyksi tuleminen ei ole vaihtoehto, jota murehdittaisiin etukäteen. Jooko että -asenteeseen ei kuulu kynttilän piilottaminen vakan alle.

Toista on aikuisten maailmassa. Liian helposti luova idea tyrehtyy kanssalleikkijän kommenttiin tai kommentoimattomuuteen. Usein orastava innostus hukkuu jo oman mielen sisäisten kommentaattorien kakofonian alle, ennen kuin ajatustansa tulee edes tuoneeksi julki. Varsinkin ongelmanratkaisua vaativissa tilanteissa meillä

isoilla ihmisillä on taipumus kaivautua poteroihimme.

Tuhaus jooko että -asennetta jokaisen aikaihminen kalloon saattaisi ratkaista monta pientä ja isoa ongelmaa, kun jokaisen piiloon jäävät vahvuudet pääsisivät esiin.

Jooko, että ohitetaan useammin mielestä kumpuavat tyrmäykset. Jooko, että tämä nyt keskittyisi kuuntelemaan sen toisen ajatuksia ja nämä innostuisi yhdessä. Jooko, että sanotaan useammin joo.

MATTI HALMETVAARA

TUJUA HYTTINEN

PAPPI valmistautuu jouluun

Löytääkö pappi uutta sanottavaa joulusaarnaan?
Entä kuinka hän itse pääsee joulun tunnelmaan?

Seurakuntatyö elää kirkkovuotta suunnittelun osalta etupainotteisesti. Tulevia tilaisuuksia ja tapahtumia hahmotellaan työyhteisöissä yleensä puolen vuoden, jopa vuoden päähän. Hyvän etukäteissuunnittelun ansiosta olen saanut tietää hyvissä ajoin, millainen joulu tulee oman työn näkökulmasta olemaan. Toki tänä vuonna jokaista tilaisuutta ja tapahtumaa varjostaa korona. Koska emme tiedä tulevasta, valmistaudumme jouluun optimistisesti. Teemme muutoksia sitten sitä mukaa, kuin niille ilmenee tarvetta. Tähän mennessä olemme jo valitettavasti joutuneet luopumaan muun muassa koko koulun yhteisistä joulukirkoista. Koulujen joulukirkot toteutuvat osittain videokirkkoina, joiden suunnittelu on jo täydessä vauhdissa.

Joka vuosi erilainen

Toisinaan minulta on kysytty, miten joulun saarnoihin löytyy joka vuosi uutta sanottavaa – vai löytyykö? Ovatko pappien joulusaarnat vuodesta toiseen samat? Samoin moni on kysynyt, tuleeko kauneimpiin joululauluihin, riisipuuroon ja joulutorttuihin ähky jo ennen kuin ollaan itse joulussa. Entä miten itse pääsen joulun tunnelmaan?

Ehdinkö hiljentyä joulun sanoman äärelle työn ja touhun keskellä?

Papin jouluun valmistautumista voisi hyvin kuvata taululla. Tauluun on kiinnitetty valmiiksi jykävä, kristillinen kehys. Teoksen keskellä on Jumalan taiteilema maalaus joulun ydinsanomasta, Jeesus-lapsesta. Kehyksen sisälle, merkittävän maalauksen ympärille, alkaa vähän kerrassaan muotoutua papin joulu, joka on työtehtävistä riippuen joka vuosi vähän erilainen.

Ajattelen, että joulunajan puheet ja saarnat ovat aina osa isoa kokonaisuutta. Yhdessä toteutettu Kauneimmat joululaulut -tilaisuus, aaton perhe-kirkko tai vaikkapa jouluyön messu koostuvat pienistä palasista. Suntio on laittanut kirkon kauniiksi tekstiileineen, kukkineen ja kynttilöineen. Kanttori on valinnut virret, kuoro on mukana laulamassa, vapaaehtoiset hoitavat omia tehtäviään, kollegat omiaan. Kirkkoon saapuvat seurakuntalaiset tekevät läsnäolollaan juhlasta juhlan.

Hiljentymistä ja kohtaamisia

Kaikki joulunajan työtehtävät vaativat huolellisen valmistelun, mutta kaiken keskellä on seimenlapsi, joka on lähetetty valoksi maailmaan. Siksi

hiljentyminen on yksi tärkeä osa jouluun valmistautuessa. Työhön ja rauhaan antaa siunauksensa Taivaallinen Isä. Siksi rukouksen: *Armon ja rakkauden Jumala. Joulun odotus tiivistyy näihin päiviin. Sielumme kaipaa pyhää hiljaisuutta ja todellista rauhaa ja riemua. Jumala, armahda meitä. Avaa silmämme näkemään, mitä sinä olet meille valmistanut. Opetä meitä jakamaan joulun iloa keskenämme ja antamaan yltäkylläisyydestämme niille, joilla on tyhjät kädet ja joiden elämä huutaa lähimmäistä. Tätä pyydämme rakkaan Poikasi Jeesuksen nimessä. Aamen.*

Omasta joulunvietostani löytyvät kaikki jo lapsuudesta tutut perinteet. Papin perheen joulussa niiden paikat vaan voivat vaihdella vuosittain. Ja mitä tulee riisipuuroon ja joulutorttuihin – niistä, mutta ennen kaikkea jokaisen seurakuntalaisen kohtaamisesta – haaveilen erityisesti juuri tänä jouluna, kun yhteiset hetket uhkaavat jäädä pandemian jalkoihin.

MIIA GABEL
Kirjoittaja on
Alavan seurakunnan
vs. rovastikuntapastori

**HAUTAKIVET
SUORAAN VALMISTAJALTA**

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI OY
Savonkatu 24, Ollinpuisto,
Kuopio, puh. 017 263 3408
Graniitintie 7, Varpaisjärvi
puh. 017 771 811
Myös lisänimen kaiverukset
ja kiven enstisöinnit

**APUA ASIAKIRJOJEN
LAADINTAAN**

Perunkirjoitukset, veroilmoitukset,
edunvalvontavaltuutukset ja testamentit
sekä erilaisten lomakkeiden täyttö.
Kysy tarjous!

Kuopion Invalidit ry.
Savonkatu 16, puh. 0440 378 451
toimisto@kuopioninvalidit.fi

• Matot
• Vuodevaatteet • ym.

PYYKKISATAMA
PESULA
Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128
pyykkisatama.fi

Linjurin Kukka
Puijonkatu 45, p. 046 921 4720,
JOKA PÄIVÄ 8-18
verkkokauppa avoinna 24/7
linjurinkukka.com
info@linjurinkukka.fi

**Mainosmyynti
Eine Kotamaa**
050 315 5849
eine.kotamaa@slpmedia.fi
Seuraava julkaisupäivä 30.12.,
varaukset 7.12. mennessä.

S&P KUSTANNUS

Taksilla turvallisesti ovelta ovelle.

0100 0700
Puhelun hinta 2,76 € /puh. +0,35 € /min.

Veteraani- tai eläkeläiskorttia esittämällä
alennus taksimatkan hinnasta:

Veteraanit -20%
Eläkeläiset -10%

SURUN KOHDATESSA:

**KOIVUMÄEN
KARTANO**

Koivumäen Kartano Oy
Koivumäenkuja 18, 70800 Kuopio
Puh: 017 3614 291
kartano@koivumaenkartano.com
www.koivumaenkartano.com

Niiranen
HAUTAUSTOIMISTO 1953

Kuopion Hautaustoimisto Oy Niiranen
Savonkatu 24, 70110 Kuopio
Puh: 017 261 3686
kuopion@hautaustoimistoniiranen.fi
www.hautaustoimistoniiranen.fi

**Anna jouluna
Toisenlainen Lahja®**

**Stipendi tytölle
25€**

**Vuohi
30€**

**Hanki lahja:
toisenlainenlahja.fi
020 787 1201**

KUA Kirkon
Ulkomaanapu

Puhelun hinta 8,35 snt/puh + 16,99 snt/min.

TUJJA HYTTINEN

JOULUSEIMEN ympärillä näkyy koko elämän kirjo

Itämaan tietäjät, paimenet, enkelit ja eläimet.
Jouluseimen hahmojen kautta jokainen voi peilata omaa elämänsä.

MUURUVEDEN Vanhan pappilan jouluseimi on yleisön nähtävillä loppiaiseen saakka.

Otan kaapista laatikon ja avaan kannen. Jouluseimen osat ovat siistissä järjestyksessä viime joulun jäljiltä. On aika koota tutut hahmot Jeesus-lapsen ympärille. Samalla mietin, miten elämän koko kirjo tulee näkyviin heidän kauttaan.

Ihmisen ikävää

Pystytän ensin tallin, jonne Jeesus-lapsi syntyy. Talli on eläinten koti. Joulusta puhutaan perheen juhlanä, mutta silloin helposti unohtuu, että Suomessa reilusti yli miljoona ihmistä asuu yhden hengen taloudessa. Se on melkein puolet maan asuntokunnista. Sinkuillakin on toki perhe, joskaan ei samalla tavalla kuin parisuhteessa elävillä.

Kodit ovat monenlaisia. Jonkin oven takana asutaan yksin omasta valinnasta. Jos sopiva kumppani osuu kohdalle, asiaa voidaan miettiä uudestaan, mutta hyvä on olla näinkin.

Jokaiselta polulta löytyy jotakin hyvää ja kaunista.

Joku toinen taas kaipaa ihmistä vierelleen. Joulunkin rukous kuuluu: ”Anna minulle syli, johon käpertyä.” Monen ikäihmisen läheinen on jo taivaan kodissa. Muistot lämmittävät, mutta eivät sammuta ikävää.

Eläimetkin ovat tärkeällä paikalla joulun kodeissa. Monelle koira on ystävästä uskollisin. Aina iloinen isäntänsä nähdessään. Aina valmis leikkiin tai ulkoiluun. Olisipa ihmisten kanssa yhtä mutkatonta kuin lemmikkien.

Kolmanneksi paras riittää

Maria ja Joosef eivät mahtuneet majataloon, vaan päätyivät talliin. Tässä on osuva kuva elämästä. Unelmat eivät aina toteudu ja joskus elämä satuttaa kipeästi.

Sitäkin ehtii miettimään joulun hiljaisina päivinä. Kun kukaan ei soita tai koputa ovelle. Välit läheisiin ovat etäännyneet eikä ystäviä ole vain löytynyt. Ehkä olin loukkaantunut liian pienestä. Ei olisi pitänyt jäädä omaan kuoreen, vaan olla aloitteellisempi ystäväsuhhteissa.

Melkein jokainen löytää elämänpolultaan raskaita vaiheita. Perheen hajoaminen, suuri taloudellinen vastoinkäyminen, epäonnistuminen työssä tai joku terveysongelma. Näin ihminen haavoittuu vuosien varrella. Jotkut haavat paranevat vähitellen, toiset jäävät jomottamaan.

Jumalan Poika syntyy kuitenkin sinne talliin, ei unelmien vaan todellisen elämän keskelle. Hänen läheisyytensä voi tuoda levollisuutta elämäni keskeneräisyyksiin ja kipuihin. Hän opettaa minua hyväksymään oman tieni kuormineen ja risteineen.

Tässä on yksi onnen salaisuus. Tavoitelen kyllä unelmia, mutta samalla suostun siihen, mihin elämä vie. Toiseksi tai kolmanneksi paraskin tie on riittävän hyvä. Ja jokaiselta polulta löytyy jotakin hyvää ja kaunista.

Jos osaan ajatella näin, en kiusaa itseäni pettymyksen tunnalla, vaan katson sitä hyvää, mitä olen saanut.

Muistot lämmittävät, mutta eivät sammuta ikävää.

Pyhyiden kaipaus kaikkialla

Pyörittelen kädessäni kolmea itämaan tietäjää, jotka tulivat kunnioittamaan vastasyntynyttä Vapahtajaa. He kertoivat, että jokaisessa maailman kolkassa aavistetaan taivaan voimien todellisuus. Emme ole yksin ja omassa varassamme, vaan suurempi tahto kaitsee kaikkeutta.

Tätä tuntua ei tosin aina nimetä kovin uskonnollisesti. Jumala kyllä antaa merkkejä itsestään, taivaalle syttyy tähtiä, mutta niitä ei tunnusteta. Silti sisältä nousee sanaton pyhyiden kaipaus ja kiitollisuus elämän lahjoista. Se on jumalanpalvelusta, vaikka itse ei asiaa ajattelisikaan niin.

Tietäjien kautta koen perheyhteyttä kaikkien ihmisten kanssa. Olemme saman Luojan lapsia ja sama taivaan taju asuu meissä kaikissa. Kunpa osaisimme elää sovussa.

Et ole sitä, mitä teet

Paimenet ovat jouluyönä arkisessa työssään. Joillekin joulu on työvuoden raskainta aikaa. Pitkiin päiviin täytyy venyä, sillä tuntuva osa vuoden tuloksesta tehdään nyt. Samalla joulu arkistuu niin, että se menettää kirkkaimman hohtonsa.

Toiset taas pääsevät jouluksi lomalle, koululaiset ja opiskelijat melkein kahdeksi viikoksi. Viikkorutiinit ja arjen pakkosoitto katkeavat hetkeksi.

Joku ajattelee mielessään, että ihanaa, kun ei tarvitse mennä töihin. Ääneen sitä ei sanota, koska tunnetaan syvää kiitollisuutta siitä, että ylipäätään on työtä. Joku muistaa lomautettuja ja potkut saaneita työtovereitaan ja kokee syyllisyyttä siitä, että juuri hän sai pitää työpaikkansa.

Puhe työstä puristaa syvältä opintonsa päättäneitä nuoria, jotka eivät millään saa ensimmäistä työpaikkaansa. Valintakisoissa voittavat aina ne, joilla on jo kokemusta alalta. Moni uupuisi sata kertaa mieluummin työn paljouteen kuin sen puutteeseen.

Joskus enkeli saa tavallisen ihmisen hahmon.

Joku toinen taas muistelee jouluasetelman paimenia katsellessaan, kuinka itse teki aikanaan työtä yöstä päivää. Silloin se tuntui välttämättömältä, mutta jälkepäin tajuaa sen olleen ahneutta ja itsekkyyttä.

Nyt katumus kalvaa mieltä. Työn alttarille uhrattiin liikaa. Muu elämä unohtui. Lapset jäivät etäisiksi ja puolisoistakin vieraantui vähitellen.

Ihminen mittaa itseään niin helposti aikaansaannoksillaan. Olet sitä, mitä teet. Arvosi mitataan sillä, mitä tuotat. Jouluevankeliumi määrittelee ihmisen arvon toisella tavalla. Sinulle syntyy Vapahtaja, koska sinua rakastetaan. Et ole sitä mitä teet, vaan mitä taivas antaa sinulle.

Ja taivas – Luoja – antaa sinulle elämän, olemassaolon. Olet siis itseisarvo. Et väline jonkin suuremman palveluksessa, vaan arvokas sellaisenaan. Asetan paimenet tallin vierelle.

Oletko tavannut enkelin?

Mihin laittaisin enkelit? Hehän ilmoittivat paimenille hyvän uutisen Vapahtajan syntymästä. Sana enkeli tarkoittaa lähettimestä. Jumala kun ei useinkaan tee asioita suoraan, vaan lähettää enkelinsä asialle.

Joskus enkeli saa tavallisen ihmisen hahmon. Juttelen ystävälle tai satunnaiselle tuttavalle niitä näitä. Yhteys tuntuu niin hyvältä, että avaudun enemmän ja kerron hänelle kipeistä huolistani. Hän kuuntelee. Ehkä sanoo jotakin, enemmän kuitenkin vain osoittaa ymmärrystä ja myötätuntoa.

Siinä puhellessa kuormani kevenee. Tilanteen jälkeen on ihmeen puhdistunut olo. Näen valoa ja tunnen iloa.

Puhuin ihmiselle, mutta kohtasin enkelin. Näin taivaan voimat toimivat ihmisten kautta. Niinpä asetan yhden enkelin keskelle tallia seimen taakse. Se kertoo, että aina kun ihmiset tulevat koolle, joku heistä voi olla enkeli toiselle.

Hän syntyy kahdesti

Viimeiseksi seimi ja Jeesus-lapsi. Äiti Maria siihen vierelle ja Joosef vähän kauemmaksi.

Heitä asetellessani mietin, kuinka Jumalan Poika syntyy kahdella tavalla. Hän tulee äitinsä kautta maailmaan ihmiseksi. Ja uskon kautta hän syntyy minun sydämeeni, minun ystäväkseni ja vapah-tajakseni.

Tuo usko on sanatonta vastaanottamista. Sen näkyvä muoto on kiitos. Kiitos lahjoistasi, näkyvistä ja näkymättömistä, sinä salattu, jota Jumalaksi kutsutaan.

Tässä joulun sanoma lyhyesti. Jumalan Poika tuli ihmislapseksi, jotta meistä tulisi Jumalan lapsia. Kiitos siitä.

KIRKON KUVAPANKKI / AARNE ORMIO

PITKÄ POLKU arkkipiispaksi

Arkkipiispa Tapio Luoman sisimmässä vaikuttaa maalaispapin sielu.

ARKKIPIISPA Tapio Luoma korostaa paikallisseurakuntien roolia. Hän tahtoo säilyttää kosketuksen siihen, minkälaisten arjen haasteiden keskellä ihmiset painivat, ja miten heitä pystyy auttamaan.

Kun kolmekymmentäkolme vuotta sitten aloitin apupapina Peräseinäjoen seurakunnassa Etelä-Pohjanmaalla, en olisi ikinä voinut kuvitella tätä polkua, jonka olen nyt kulkenut”, muistaa arkkipiispa **Tapio Luoma**.

”Olin aina haaveillut, että saisin palvella ihmisiä pienessä maalaisseurakunnassa, sillä siellä on iholla heidän arjessaan. Peräseinäjoen seurakunnassa opin, mitä papin ammatissa voi tulla vastaan, ilosta suruun ja syntymästä kuolemaan.”

Pitkä polku johdatti Luoman Seinäjoen kirkkoherraksi, sitten Espoon hiippakunnan piispaksi, ja lopulta Turkuun Suomen kirkon arkkipiispaksi. Pitkäaikainen palvelus monen kokoisissa seurakunnissa on tehnyt häneen suuren vaikutuksen.

”On arvokasta ja tärkeää ymmärtää, minkälaisten arjen haasteiden ja kysy-

mysten keskellä ihmiset painivat, ja miten heitä pystyy auttamaan elämän kiperissä tilanteissa. Oma aikani pienen seurakunnan pappina opetti sen itselleni, ja siihen haluan myös säilyttää kosketuksen”, Luoma painottaa.

”Sisimmässäni on edelleen vahvana maalaispapi sielu.”

Korona on muuttanut arjen

Koronatilanteen pitkittyessä kirkon arki on muuttunut. Kirkko on joutunut hakemaan uusia keinoja olla yhteydessä ihmisiin. Jumalanpalveluksia on useissa seurakunnissa striimattu verkkoon, ja näin otettu digitalisaatio avuksi. Silti tilanne huolestuttaa arkkipiispaa.

”Monella ihmisellä mielen maisema on hämmentyneessä tilassa. Äkisti arkiset rutiinit loppuivat, ja ihmiset joutuivat luopumaan omista suunnitelmistaan ja hakemaan arjelle uudet uomat.”

”Se asettaa kirkolle suuren haasteen, miten löydetään tapa elää ihmisten keskellä ihmisten kirkkona, miten pidentään esillä kirkon sanomaa rakastavasta Jumalasta ja hänen johdatuksestaan, ja että elämällä on kaikesta huolimatta tarkoitus.”

Kirkon tutkimuskeskuksen mukaan ihmiset ovat huolissaan neljästä selkeästä tekijästä omassa elämässään: terveydestään, työpaikastaan, taloudestaan ja ihmissuhteistaan.

”Korona on vain vahvistanut näitä entuudestaanikin vahvoja teemoja, ja ne tulevat tälläkin hetkellä kirkon työssä voimakkaasti vastaan. Näiden takia ihmiset murehtivat ja valvovat öitään – ja niihin kirkon pitäisi pystyä jollain tavoin nyt vastaamaan.”

Hallinnan tunne on tärkeä

Arkkipiispan mukaan korona on laittanut ihmiset pysähtymään ja miettimään asioita syvällisemmin. Ilmastomuutokset ja muut uhkakuvat otetaan aiempaa paljon vakavammin. Se on pakottanut ihmiset havaitsemaan, että he eivät voikaan hallita elämäänsä sillä tavoin, kuin itse halusivat.

”Nyt olemme huomanneet, että oman elämän hallinta tapahtuukin niissä raameissa, jotka meille on annettu, eikä niihin voi itse vaikuttaa. Se pakottaa miettimään, miten elämä järjestetään nyt näiden uusien, tiukempien raamien sisällä.”

”Korona, mahdolliset uudet pandemiat ja ilmastomuutos ovat selkeitä uhkia ja niin valtavia asioita, että niihin on vaikeaa saada otetta. Se tuo kuoleman konkreettisesti esille ja on epämääräinen uhka kaiken taustalla. Ihminen on rajallinen olento, eikä pysty hallitsemaan kaikkea”, Luoma muistuttaa.

Mustanpuhuvissa pilvissä on kuitenkin hänen mukaansa myös hopeisia reunuksia. Rajallisuuden tajuaminen auttaa vapautumaan omista sisäisistä ja pakottavista rakennelmista, jotka ajavat suorittamaan, haluamaan enemmän ja olemaan tyytymätön itse ja omaan elämään. Rajallisuus antaa ihmiselle mahdollisuuden kuunnella, mitä itselle kuuluu.

”Henkisyiden tarve on tänä päivänä huutava. Aiemmin on puhuttu uskonnollisuuden ja hengellisuuden hiipumisesta, mitä en itse allekirjoita, mutta juuri nyt henkisyiden etsiminen ja alleviivaaminen on enemmän kuin yleistä.”

Ihmiset miettivät termien eroja

Kysymys hengellisyydestä, uskonnollisuudesta ja henkisyydestä on tärkeä ja enemmän kuin ajankohtainen. Siihen Luoma haluaa pureutua tarkemmin ja syventävästi.

”Kirkon kannalta on haastavaa, miten suhtautua kyselytutkimuksiin, joissa ihmiset antavat vastauksen, että en ole uskonnollinen, mutta olen henkinen. En näe, että niillä olisi paljoakaan eroa. Samaa asiaa ihminen kuitenkin kyselee sekä uskonnollisuuden että henkisyiden osalta; mikä on minun paikkani suuremmassa kuvassa?”

”Mielestäni uskonnollisuus ja henkisyys ovat yhteneviä asioita, vain hieman eri sanoin kuvattuna”, arkkipiispa vertailee.

Hän kertoo itse pohtineensa, miten kirkko on alun perin syntynyt vastaamaan ihmisten henkisiin tarpeisiin – ja siihen se vastaa tehokkaasti edelleenkin. Kirkkojen ovet ovat suurkaupungeissa päivittäin auki, ihmiset tulevat ja istuvat hetkeksi hiljentyneeseen ja rukoilemaan. On jatkuvia rukouspalveluita, ja joka sunnuntai rukoullaan monen asian puolesta.

”Mielestäni yksi suuri ero kysymyseen, ajatteleeko olevansa henkinen vai hengellinen, löytyy ihmisen sisimmästä: koenko jotenkin nolona, että uskon Jumalan olemassaoloon, mutta siitä

huolimatta tunnen olevani henkinen ja syvällinen?”

Arkkipiispa miettii sanojaan tarkasti:

”Itse olen pohtinut, että vastaus tähän haastavaan kysymykseen on kiitollisuuden tunne. Kaikki voivat tuntea kiitollisuutta, mutta jos ei usko Jumalan olemassaoloon, onko kiitollisuuden tuntemisella silloin osoitetta?”

”Sen sijaan ihmisellä, joka turvaa ja luottaa Jumalaan, on kiitollisuudelleen osoite, jota kiittää. Näin kiitollisuus toimii kahteen suuntaan, ja on konkreettisempää.”

Arkkipiispan mielestä toinen elementti henkisyiden, hengellisyyden ja kristillisen uskon harjoittamisessa on se, että liian usein kiinnitetään huomiota omaan tekemiseen: yritämme todistaa sitä muille.

Henkisyiden tarve on tänä päivänä huutava.

Tärkeintä ei arkkipiispan mukaan ole se, mitä minä teen tai miten minä näen Jumalan, vaan mitä Jumala tekee minulle, miten Hän näkee minut. Jumala ei ole tekemisen kohde, jota me yritämme miellyttää, vaan Jumala kohdistaa huomionsa meihin.

”Tämä vapauttaa ihmisen ja kertoo armosta, että maailma ei rakennu sen varaan, mitä me teemme, vaan sen varaan, mitä hyvää Jumala saa meissä aikaan. Tämän oivaltaminen paljastaa rukouksen voiman.”

”Rukous ei ole niinkään sanoja, vaan se on rukoukseen tietoisista olemista Jumalan huomion ja rakkauden kohteena”, Luoma sanoo.

Epävarmuutta on ollut aina

Länsimainen tehokas, tekninen kulutusyhteiskunta ja teknologiavetoinen kulttuuri, joka vaatii paljon, saa ihmiset kaipaamaan jotain aineellisia ja näkyviä asioita syvempää. Tällaiselle epävarmalle ajalle henkisyiden ja hengellisyyden vahvistaminen on hyvin tyypillistä, ja se oli nähtävillä jo ennen koronaa.

”Sellainen halu ihmisessä on onneksi ollut aina. Mutta on myös erilaisia tapoja reagoida uhkakuihin. Yksi sellainen on sisäänpäin käpertyminen, torjuminen, joka viime vuosina on vallannut alaa myös meidän maassamme, ja on hyvin huolestuttavaa. Siitä hyvänä esimerkkinä on nationalismi, jossa ajatellaan, että ulkoiset uhat voidaan jättää Suomen ulkopuolelle.”

”Olemme kuitenkin niin syvästi osa globaalia ihmiskunnan yhteisöä, että rajojen pystyttämisellä ei voida näitä ongelmia ratkaista. Esimerkiksi ilmastomuutos tulee pistämään ihmisiä liikkeelle, kun tietyt alueet maapallolla tulevat asuinkelvottomiksi, joten ehkä länsimaat ovat nähneet vasta alkusoittoa turvapaikan hakijoista”, arkkipiispa Luoma sanoo.

Yhdeksi avaintekijäksi tulevaisuudessa hän näkee roolin kasvattamisen paikallisseurakunnissa, joissa kirkon eturintamatyö arkisin tehdään.

”Seurakunnissa kohdataan päivittäin ihmisten kysymykset ja murheet, siellä heidän kanssaan itketään ja iloitaan, siellä heitä tuetaan.”

Luoma haluaakin korostaa paikallisseurakuntien suurta roolia.

”Seurakuntien tekemä suuri työ ei ole riittävän tunnettua, ja siinä mielestäni kirkolla on suuri ja tärkeä työ edessä. Toiveeni on, että kirkko löytää yhä uudestaan ajankohtaisen ja houkuttelevan tavan elää ihmisten keskellä, ihmisten kirkkona, jolla on merkityksellinen sanoma rakastavasta Jumalasta. Siihen meidän pitää mielestäni jatkossa panostaa.”

KIRKKOMUUSIKKOJEN koulutusta Kuopiossa jo 60 vuotta

Ensin koulutettiin kanttori-urkureita, sitten musiikin maistereita ja tohtoreita.

Musiikin aloista juuri kirkkomuusikoiden ammatillinen koulutus alkoi Suomessa ensimmäisenä. Kanttori-urkureita valmistaneet opistot keskitettiin vuonna 1951 Sibelius-Akatemiaan perustettuun kirkkomusiikki-osastoon.

Helsingin koulutus ei riittänyt koko maan tarpeisiin, joten piispainkokous päätti vuonna 1960 laajentaa koulutusta. Ei ollut sattumaa, että valinta osui juuri Kuopioon. Tuomiokirkon urkurina oli nimittäin kuopiolais-syntyinen diplomiurkuri **Paavo Soinne**. Lisäksi kaupungissa oli hyvämaineinen Musiikkiopisto, jonka johtaja oli tuomiokapitulin lainoppineena asessorinakin toiminut **Pentti Karjalainen**.

Soinne sai tehtäväkseen aloittaa koulutuksen yhteistyössä Kuopion Musiikkiopiston ja Sibelius-Akatemian kanssa. Seurakunta-aineiden opetus oli yhteistä Helsingin kanssa ja niistä vastasi Suomen kirkon seurakuntaopisto.

Soinne päätyi lopulta Sibelius-Akatemiaan kirkkomusiikin professoriksi. Häntä seurasi kirkkomusiikkiosaston johtajana vuodesta 1972 **Sakari Mononen**. Kun Musiikkiopisto tuli valtionavun piiriin ja muuttui konservatoriksi, koulutusyksikön nimeksi tuli Kuopion konservatorion kirkkomusiikkilinja.

ERKKI TUPPURAINEN uruissa kirkkomuusikoiden koulutuskurssilla vuonna 1974. Vasemmalta Alavan kanttori Keijo Matilainen, Männistön kanttori Riitta Matilainen ja Heikki Oksala Isostakyröstä.

Lähes 600 valmistunutta

Korkeakoulujen ja keskiasteen koulutusuu-
distusten yhteydessä keskimmäisestä eli B-kanttorin tutkinnosta tuli ylempi korkea-
koulututkinto. Konservatorion kirkkomusiikkilinja lakkautettiin ja tilalle perustettiin valtion ylläpitämä Sibelius-Akatemian koulutusyksikkö. Yksikön johtajana oli **Erkki Tuppurainen** vuoteen 1992. Sen jälkeen hän

toimi kirkkomusiikin apulaisprofessorina ja professorina. Seuraaja johtajana oli **Olavi Hautsalo**.

1990-luvun yliopistouudistuksen yhteydessä koulutusyksikkö sai itsenäisemmän aseman ja nimikin muuttui Sibelius-Akatemian Kuopion osastoksi. Osastoneuvosto valitsi osastonjohtajaksi **Pekka Vapaavuoren** vuonna 1999, mutta hän siirtyi heti

viisivuotiskaudeksi koko Sibelius-Akatemian rehtoriksi, jolloin johtajina vuorottelivat **Elina Laakso** ja Olavi Hautsalo.

Kuopion osaston itsenäinen taival päättyi vuonna 2011, jolloin siitä tuli Sibelius-Akatemian yksikkö. Kun Sibelius-Akatemia yhdistyi Taideyliopistoon vuonna 2013, viralliseksi ja jokseenkin tyhjentyväksi nimeksi tuli Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kirk-

komusiikin ja urkujen aineryhmän Kuopion yksikkö. Vuodesta 2011 yksikön ainejohtajana on toiminut **Seppo Kirkinen**.

Kuuden vuosikymmenen saldo on liki 600 valmistunutta: 207 kanttori-urkureita ja 365 musiikin maisteria. Väitelleitä on seitsemän.

KAIJA VUORIO

Usko kestää, kirkko ei niinkään

EVANKELIS-LUTERILAISILLA KIRKOLLA ei ole helppoa näinä aikoina. Väki vähenee ja tulot niiden mukana, menot kuitenkin koko ajan kasvavat. Taloutta yrittäen tasapainottaa nipistämällä vuosittain budjetin eri toiminnan lohkoilta, mutta paljonko pienet yksittäiset leikkaukset auttavat, jos päälle kaatuu samaan aikaan miljoonien eurojen lisälaskuja kirkkojen korjauksista?

Kipeänä tämä aikojen kovuus tunnetaan juuri nyt esimerkiksi Järvi-Kuopion seurakunnassa Kaavilla, jossa ulkoisesti kauniin kirkon on todettu olevan melkoisen turmilla sisäisesti. Pahimmassa tapauksessa tuo palaneen puisen ristikirkon paikalle rakennettu, betonielementeistä koottu Herran huone joudutaan purkamaan, kun kalliisiin korjauksiin ei ole varaa.

Alustavien laskelmien mukaan kunnostus maksaisi kolmisen miljoonaa. Uuden, vähän pienemmän kirkon saisi miljoona euroa halvemmalla. Kaavilaisten toive on, että nykyinen kirkko säilytettäisiin jaksotamalla remonttia hieman pitemmälle ajalle.

Jeesuksen sanotaan eläneen noin 30-vuotiaaksi, joten vuosikymmenen

kuluttua koko kristikunta viettää uskon-
sa 2000-vuotisjuhlavuotta. Usko kestää, kirkot eivät niinkään – näin kai voi sanoa, kun katsoo historiaa taaksepäin.

Mitä vanhempia, sitä parempia. Tämä näyttää olevan pääsääntö. 1200–1500-luvuilla rakennetut kivikirkot ovat edelleen muistoina kristinuskon juurtumisesta Suomeen katolisella keskiajalla. Uuden ajan alkupuolella pystytettyjä puisia ristikirkkoja on vuosien tai vuosisatojen saatossa tuhatta polttamalla, mutta monessa seurakunnassa ne ovat vielä kertomassa 200 vuotta sitten päättyneestä Ruotsin ajasta.

Maailma menee periaatteessa kaiken aikaa kohti parempaa. Siksi onkin eriskummallista, että suurinta huolta kirkko joutuu tänään kantamaan aivan uusimista kirkkorakennuksista.

Nyt purku-uhan alla oleva Kaavin kirkko vihittiin käyttöön melko tasan 30 vuotta sitten, vuoden 1983 lopulla. Kuopion Saarijärvelle rakennettu Pyhän Johanneksen kirkko on vieläkin nuorempi.

Olisi luullut, että rakennukset olisivat olleet priimaa, kun molempien kirkkojen suunnittelijat ovat olleet tämän ajan

nimekkäimpiä ja käten työt kirkkorakennuksen helmiä. Totuus on ollut taas tarua ihmeellisempää. Laki sallii periaatteessa kirkkojen purkamisen, koska niillä on ikää alle 50 vuotta. Nyt on vain kyse siitä, minkä kannan seurakuntien päättävät elimet ottavat.

Kaavilaisille ongelma ei ole sinällään vieras, päinvastoin historia on taas tois-
tamassa itseään. Alueella on ollut reilun 350:n vuoden aikana neljä kirkkoa, joista peräti kolme on osoittautunut kehnoksi.

Heti ensimmäinen kirkko oli ilmeisesti pantu pystyyn miten sattuu. **Maija-Liisa Tuomi** kertoo Suur-Liperin historiassa, että vuonna 1747 tehdyn tarkastuksen mukaan kirkko oli ollut yli 20 vuotta rappiolla. Seinät, katot ja pilarit olivat luhistumaisillaan, joten Ruotsin kuninkaalta pyydettiin lupaa uuden rakentamiseen. Tämän päivän tapaan raha oli tiukassa tuolloinkin Kaavilla. Siksi pyydettiin, että koko maassa kerättäisiin yleinen kolehti uutta kirkkoa varten.

Uusi tehtiin, mutta vain muutaman vuosikymmenen kuluttua sekin oli purkukunnossa. Vuonna 1812 aloitettiin kolmannen ja samalla entistä isomman ristikirkon

valmistelu Kuopion tuomiokirkosta tutun arkkitehti **Pehr Granstedtin** piirustusten pohjalta. Kirkko valmistui viisi vuotta myöhemmin ja palveli hyvin seurakuntaa 163 vuotta, aina vuoteen 1980. Olisi palvelut pitempäänkin, ellei tuli olisi polttanut sitä äitienpäivän vastaisena yönä.

Tullelle ei ihminen mahda juuri mitään puisessa kirkossa. Betonikirkossa auttaisi paljon, jos pitäisi katon tiiviinä ja maapohjan kuivana.

SEPPÖ KONONEN

KIRKOLLISET

TUOMIOKIRKKO

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Lauri Pekka Antero Jauhiainen ja Katja Tuulia Tabell

KUOLLEET

Kauno Ilmari Hämäläinen 78, Matti Pekka Ruotsalainen 83, Lea Ilmi Tuulikki Holopainen 94, Aili Marjatta Rytönen 95, Katri Anna-Liisa Honkanen 84, Kaj Kristian Arpiainen 70, Aimo Tapani Vepsäläinen 86, Vili-Petteri Pirinen 28, Raija Annikki Miettinen 93

ALAVA

KASTETUT

Aapo Onni Oskari Alatalo, Roos Anne Chris van der Sluis, Lilia Ada Olivia Voutilainen, Väinö Eemeli Huttunen, Julia Serafiina Sivonen, Louna Inkeri Tuomikoski, Aatos Aimo Juhani Neuvonen, Emil August Mönkkönen

KUOLLEET

Raimo Armas Kinnunen 73, Irma Helena Korhonen 81, Katja Hannele Pesonen 42, Tuomo Kullervo Kaivolampi 69

JÄRVI-KUOPIO

KASTETUT

Viljami Johannes Rautiainen, Säyneinen; Otto Jeremias Tonteri, Riistavesi; Jade Hellin Tiimaaria Haliseva, Kaavi; Miko Severinpoika Kasanen,

Tuusniemi; Paulus Eliel Rantala, Riistavesi.

KUOLLEET

Aila Elina Laitinen 93, Juankoski; Timo Henrik Toivanen 87, Riistavesi; Taisto Taneli Mäkinen 78, Kaavi; Teuvo Antero Räsänen 77, Kaavi; Taisto Pellervo Tasma 63, Kaavi; Mikko Aatami Lehtikainen 87, Säyneinen, Anja Maritta Järveläinen 65, Kaavi; Terttu Annikki Niininen 75, Tuusniemi; Ester Poutiainen 88, Tuusniemi; Risto Antero Hukkanen 72, Nilsia.

KALLAVESI

KASTETUT

Eeli Oliver Kröger, Eero Aukusti Lampela, Viljo Veikko Cristian Lindström, Eetu Antero Kaartinen, Iiris Taimi Elina Niinikoski, Tekla Leona Tuuli, Edvin Leonel Kotilainen, Hemmo Auvo Kristian Voutilainen, Edvin Matias Riihimäki, Rosanna Elli Anneli Pirinen

KUOLLEET

Tuukka Ilari Vanttinen 39, Saimi Korhonen 93, Erkki Kalevi Kajan 88, Pirkko Ilona Joronen 90, Hannu Armas Keinänen 79, Jarko Sakari Huttunen 50, Sirkka Liisa Pasanen 61, Anna-Liisa Oravainen 82, Eila Inkeri Tirronen 86

MÄNNISTÖ

KASTETUT

Petteri Mikael Hiltunen

KUOLLEET

Matti Ilmari Lunttila 84, Saimi Johanna Kinnunen 88, Aino Kaarina Venola 89

PUIJO

KASTETUT

Tinja Maija Kaarina Rissanen, Julia Viola Augusta Lamprecht, Nooa Eliel Paavola, Jasper Leo August Haapanen, Leina Edith Keinänen, Veera Alina Airikainen, Tiitu Taiga Tuulia Silovaara, Veikko Valtteri Juhani Kröger

KUOLLEET

Seija Antikainen 85, Liisa Marjatta Räsänen 81, Kirsti Heikkinen 91, Aino Elina Rimminen 91

SIILINJÄRVI

KASTETUT

Neela Malla Juulia Naumanen, Joel Matias Torvinen, Iida Maria Itkonen, Peetu Eino Olavi Immonen, Senni Sofia Aleksandra Mölkänen

KUOLLEET

Maija Inkeri Markkanen 84, Kerttu Kaarina Ahonen 95, Veli Markku Mikael Vaara 74, Paavo Henrik Yrjänheikki 89, Raili Sinikka Pulkkinen 81, Matti Juhani Männistö 61, Anja Kyllikki Lång 90

LOHDULLISTA

Maa on niin kaunis,
kirkas Luojan taivas,
ihana on
sielujen toiviotie.

Virsi 30:1

SANALLISTA

1. adventtisunnuntai

Jeesus lähti toisten edellä nousemaan Jerusalemiin vievää tietä. Kun hän oli tulossa Öljymäeksi kutsutulle vuorelle ja oli jo lähellä Betfagea ja Betaniaa, hän lähetti edeltä kaksi opetuslastaan ja sanoi: "Menkää tuolla näkyvään kylään. Kun tulette sinne, te näette kiinni sidotun aasinvarsan, jonka selässä ei kukaan vielä ole istunut. Ottakaa se siitä ja tuokaa tänne. Jos joku kysyy, miksi te otatte sen, vastatkaa, että Herra tarvitsee sitä."

Luuk. 19: 28-40

Kuningas ja aasi

Ensimmäisen adventtisunnuntain evankeliumitekstissä kuningas Jeesus ratsastaa riemuitsevan väkijoukon huutomyrskyssä Israelin pääkaupunkiin Jerusalemiin. Tätä samaa tapahtumaa me muistelemme myös palmusunnuntaina, viikkoa ennen pääsiäistä. Joulun odotusajan alussa me muistelemme tätä tapahtumaa, koska Jeesus syntyi tänne maailmaan ihmiseksi tiettyä tarkoitusta varten.

Mutta hetkinen: onko evankeliumikertomuksen kuvaamassa näkymässä jotakin vikaa? Eikö kuvaan sopisi paremmin, jos kuningas ratsastaisi hienolla, isolla hevosella eikä aasin varsalla?

Vaikka meidän mielikuvamme ratsastavasta kuninkaasta saattaa olla toinen, kuva on silti oikea. Muinaisessa Israelissa sotajoukkoa johtava kuningas ratsasti suurella sotahevosella, mutta silloin, kun kuningas oli juhlinnan keskipisteenä, ratsuna oli sen sijaan aasi. Aasi oli rauhan sanomaa tuovan kuninkaan ratsu.

Jeesus ei ratsastanut pääkaupunkiin käskemään ja komentaamaan. Ei, vaan kärsimään ja kuolemaan sinun ja minun puolest, jotta me voisimme saada anteeksiannon.

Noin 2000 vuotta sitten tapahtui ihmeellisiä asioita: Taivaan kuningas jätti loistonsa ja kunniansa ja syntyi ihmiseksi, meidän kaltaiseksi. Hän kohtasi Jumalasta eroon joutuneita, kärsiviä ja syrjittyjä ihmisiä, tuli heidän tuekseen. Rikollisena hänet kuitenkin tuomittiin kuolemaan, vaikka hän ei ollut tehnyt itse mitään väärää.

Tähän kaikkeen Jeesus oli valmis, koska hän välittää. Koska hän rakastaa meitä ihmisiä, sinua ja minua.

JUHA MÄÄTTÄ
Kirkkoherra
Järvi-Kuopion seurakunta

Elämä solmussa? Puhu, se auttaa.

Palveleva
puhelin
0400 22 11 80
Joka päivä klo 18–24

Palveleva
chat
ma–pe klo 12–20

Palveleva netti
kirkonkeskusteluapua.fi

Palveleva
kirje
PL 210,
00131 Helsinki

VUORISAARNAN JEEBUS on lihaa ja verta

Vuorisaarnalla on ”valtava vaikutushistoria”, tietää Uuden testamentin kääntänyt Niko Huttunen. Se on vakiinnuttanut lukemattomia sanontoja suomen kieleen ja muokannut kansan ajattelua. Kielen muuttuessa pyhä tekstikin pannaan uuteen uskoon.

Miten huomaat tikun toisen silmässä, kun et näe tukkia omassa silmässäsi? Miten voit sanoa toiselle: ’Annahan kun nyppään tikun silmästäsi’, kun omasta silmästäsi töröttää tukki? Ota ensin tukki omasta silmästäsi, senkin teeskentelijä.”

Tuttua tekstiä? Kirkon virallises-
sa, vuoden 1992 raamatunkäännöksessä
silmässä töröttävät roska ja hirsi.

1930-luvun käännöksessä puolestaan
puhutaan rikasta ja malkasta. Niiden
merkitystä ei enää ymmärretä.

Teologian tohtori **Niko Huttunen** on
tehnyt suomen kielen asiantuntijan
Tuomas Juntusen kanssa ja ison ohjaus-
ryhmän avustuksella käännöksen Uuden
testamentin kreikankielisestä alkutek-
stistä.

Lokakuussa julkaistu Suomen Pipliaseu-
ran uusi käännös on luettavissa ja kuulta-
vissa puhelimen tai tabletin kautta.

”Pyrimme tuoreeseen ja rikkaaseen
ilmaisuun, joka välittää mahdollisimman
hyvin alkutekstin sisällön ja tyylin”, Huttu-
nen kertoo.

Työväenliikkeen tärkeä teksti

Kristillisen etiikan ytimessä on Niko Huttu-
sen mukaan Jeesuksen opetuksen kiteyt-
tävä Vuorisaarna, joka löytyy Matteuksen
(luvut 5–7) ja Luukkaan (6) evankeliumeista.

”Esimerkiksi ajatus vihollisrakkaudes-
ta, jonka pitäisi olla kristityille universaa-
lin rakkauden ihanne, on aika poikkeava ja
epätavallinen tässä maailmassa.”

”On kiinnostavaa, miten vahvasti Vuori-
saarna näkyy suomalaisen työväenliik-
keenkin vanhemmassa kirjallisuudessa.
Vuorisaarnan humaaneja arvoja on sitee-
rattu ja pohdittu paljon työväenliikkeessä,
jonka ajatteluun se on vaikuttanut suures-
ti”, Huttunen pohtii.

Isä meidän -rukouksen vaikutusta koko
suomalaiseen kulttuuriin ei voi liioitella.

”Osoita nimesi pyhyys, anna valtakun-
tasi tulla ja tahtosi toteutua maan pääl-
lä samoin kuin taivaassa”, käännösehdotus
kuuluu.

”Pyhitetty olkoon, tulkoon, tapahtu-
koon... Nykysuomessa tällaista tyyliä
käytetään puhekielessä lähinnä silloin, kun
johonkin myönnyttään vastentahtoisesti.
*No, tulkoon sitten valtakuntasi, jos on ihan
pakko.* Ilmaisu antaa väärän signaalin alku-
kieleen verrattuna”, Huttunen kommentoi.

Vilkaiskaapa taivaan lintuja

Niko Huttunen huomauttaa, että Johan-
neksen evankeliumissa Jeesuksesta puhu-

ANTTI YRJÖLÄ

taan ylösnousemuksen perspektiivistä,
taivaallisena Kristuksena, jonka ihmisyy-
s on kaventunut.

”Johanneksen Jeesus on jo aika lailla irti
tästä maailmasta. Yleisissä Jeesus-kuvis-
sa muiden ihmisten joukosta erottuu-
kin valkopukuinen ja kirkastunut hahmo.
Johannes kuvaa Jeesusta paljon yleväm-
min kuin Matteus ja Luukas, joiden Jeesus
on huomattavasti inhimillisempi hahmo.”

”Me olemme pyrkineet pois korkeatyyli-

sestä kielestä, jota käytetään usein käännöskielessäkin. Jeesus voi puhua Vuorisaarnassa kuin tavalliset ihmiset. Hän saattaa sanoa vaikka: *vilkaiskaapa taivaan lintuja.*”

Käännöksessään Niko Huttunen osui vahingossa ajan hermoon muuttaessaan ”autuaita ovat murheelliset” -kohtaan termin ”maltilliset”.

”Vaimoni huomasi, että sana ”maltillinen” sopii täydellisesti kärjistyneeseen

nykykulttuuriin ja poliittiseen keskusteluun.”

Vuoden 1776 käännöksessä autuaita olivat siveät.

”Siveys ei silloin liittynyt seksuaaliope-
tukseen, vaan tarkoitti sivistynyttä, maltil-
lista ja hillittyä käytöstä, jota tänäänkin
kaivattaisiin. Näin tekstin merkitys muut-
tuu kielen mukana.”

JANNE VILLA

Perinteiset
TUOMAAN-
RISTIT
ja
ONNENLINNUT
JOULUKSI

Tmi Onnenlintu
Heikki Niskanen
Siilinjärvi
041 436 9257
onnenlintu@jippii.fi

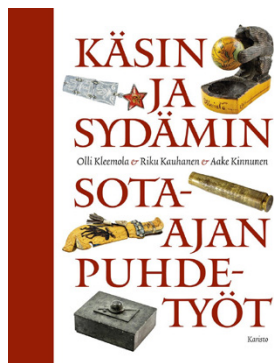

Joulukirkko kotisohvallasi!

Joulunajan kirkonmenoja Tuomiokirkosta voit seurata myös virtuaalisesti. Jouluaaton perhehartausta klo 15, jouluyön messu klo 23, jouluaamun sanajumalanpalvelus klo 7 ja Kauneimmat Joululaulut -messu tapaninpäivänä klo 10 striimataan. Lähetykset tallennetaan, ja niitä voi katsoa myös myöhemmin. www.virtuaalikirkko.fi

KIRJALLISTA

Olli Kleemola & Riku Kauhanen & Aake Kinnunen: *Käsin ja sydämin. Sota-ajan puhdetyöt*. Karisto. 2019. 282 s.

Puukolla puusta, kirveellä kelosta

Näin joulun lähestyessä on hyvä palata lähes 80 vuoden takaisin sota-ajan tunnelmiin: monessa korsussa pohdittiin, mitä mieltä piti taotusta korurasiastaan tai joko pikku-Pertti löysi lahjasä-kistä leikkijunansa.

Suomessa puhdetöiden suurimittaisiin tuotanto keskittyi 3,5 vuoden ajalle jatkosodan asemasodassa. Myös sodanjohto suhtautui puhdetöihin myönteisesti: olihan se juopottelua ja kortinläiskimistä parempi ajanvietevaihtoehto. Näpertely puun, tuohen, metallin tai muun materiaalin parissa piti myös pelon loitolla.

Käsin ja sydämin -teoksen hienoimpiin puhdetöihin kuuluvat kirjan kirjoittajan, historioitsija Olli Kleemolan omaan mittavaan kokoelmaan kuuluvat muhkeat tuohinojatuolit. Savolaisten muuten kerrotaankin kunnostautuneen juuri tuohitöiden tekijöinä. Monet sotilaista olivat myös siviiliammattiltaan kädentaitajia: kirvesmiehiä, metallimiehiä ja puuseppiä. Hyvällä syyllä hienoimpia puhdetöitä voi kutsua taidekäsityöksi.

TERHI LAITINEN

TUIJA HYTINEN

LYHYESTI

Lapsellinen teko -palkinto diakoniatyölle

Kuopion Pelastakaa Lapset ry on myöntänyt vuoden 2020 Lapsellinen teko -diplomin Kuopion evankelis-luterilaisten seurakuntien diakoniatyölle.

LAPSELLINEN TEKÖ -diplomi voidaan myöntää henkilölle tai taholle, joka on teollaan tai toiminnallaan nostanut esille muun muassa lapsen oikeuksia, lasten ja nuorten hyvinvointia sekä lasten ja nuorten osallisuutta.

Koronakriisi toi suuria haasteita vähävaraisille kuopiolaisille lapsiperheille. Moni perhe joutui ahdinkoon, koska heidän taloudellinen tilanteensa kiristyi vanhempien lomautusten ja irtisanomisten vuoksi.

Palkintoperusteluissa todetaan: ”Kuopion evankelis-luterilaisten seurakuntien diakoniatyö on esimerkiksi auttanut vähävaraisia lapsiperheitä Kuopiossa jakamalla Pelastakaa Lapset ry:n myöntämiä ruokalahjakortteja kaikkien seurakuntien alueella, yhteensä 305 kappaletta.

Diakoniatyön johtaja **Seppo Marjanen** oli valmis yhteistyöhön Kuopion Pelastakaa Lapset ry:n kanssa maaliskuussa 2020 koronakriisin alkaessa Suomes-

sa. Hän lupasi huolehtia, että kaikki Kuopion kuusi seurakuntaa saavat ruoka- lahjakortteja tasapuolisesti jakoon vähävaraisille lapsiperheille.

Diplomin saajan toiminta on mahdollistanut lapsen oikeudet hyvään hoitoon ja huolenpitoon. Toiminta on auttanut lapsia ja lapsiperheitä saamaan heille kuuluvan oikeuden ja osallisuuden yhteiskunnan tarjoamasta hyvinvoinnista. Toiminta on vaatinut tekijöiltään ymmärrystä ja osaamista tukea juuri niitä lapsia ja lapsiperheitä, jotka ovat apua eniten tarvinneet.”

Kuopion Pelastakaa Lapset ry myönsi diplomin nyt toista kertaa.

Luterilaisen Kulttuurin Säätiön tunnustuspalkinto emeritusprofessori Eino Murtorinteelle

LUTERILAISEN KULTTUURIN SÄÄTIÖ on myöntänyt vuoden 2020 tunnustuspalkinnon kirkkohistorian emeritusprofessori **Eino Murtorinteelle**. Säätiön hallituksen puheenjohtaja piispa **Jari Jolkkonen** luovutti tunnustuspalkinnon Eino Murtorinteelle Kuopion tuomiokirkossa Martinpäivän kirkkojuhlassa sunnuntaina 8.11.2020.

Palkintoperusteluissa todetaan: ”Kuopion hiippakunnasta lähtöisin oleva uusimman ajan kirkkohistorian professori Eino Murtorinne on tarkastellut tutkimuksissaan kirkon ja papiston teologista, poliittista,

yhteiskunnallista ja kulttuurista roolia. Hän on tullut tunnetuksi paitsi Suomen kirkkoon kohdistuneista tutkimuksistaan myös Pohjoismaiden ja Saksan kirkkojen välisiä suhteita koskevista monografioistaan. Hän on pannut Suomessa liikkeelle tutkimuksen, joka on kohdistunut Itä-Euroopan kirkkoihin kylmän sodan aikana.”

Murtorinne piti juhlassa puheenvuoron otsikolla *Luterilainen kirkko kommunismin ja fasismin puristuksessa*. Puheenvuoro on katsottavissa myös jälkikäteen osoitteessa www.virtuaalikirko.fi

Luterilaisen Kulttuurin Säätiön palkintona on kunniakirjan ja rahapalkinnon lisäksi Kuopion Muotoiluakatemia opiskelijoiden suunnittelema Lutherin mustepullo.

Luterilaisen Kulttuurin Säätiö vaalii suomalaisen luterilaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä ja luterilaisen elämänsäköksönsä kehittämistä. Säätiö järjestää seminaareja, esitelmätilaisuuksia ja muita kulttuuritapahtumia. Säätiö jakaa vuosittain tunnustuspalkinnon luterilaista kulttuurin edistäneelle henkilölle tai yhteisölle.

LUOTTAMUSHENKILÖ

Missä seurakunta kokoontuu?

Jeesus piti puheensa usein ulkona, veneessä, vuorella. Joskus hän oli ystäviensä kotona. Ensimmäinen ehtoollinen jaettiin sisätiloissa, paikassa, jonka Jeesus oli valinnut. Jeesuksen ylösnousemisen jälkeen alkuseurakunta kokoontui kodeissa. En tiedä tarkalleen, missä vaiheessa kirkkoja alettiin rakentaa, mutta pitkä on niiden historia.

Järvi-Kuopion seurakunnan kirkot eivät yllä iässään aivan vanhimpien kastiin, mutta onhan 150-vuotias jo elämää nähnyt. Nuorimmat, 30–40-vuotiaat, ovat jo hyvinkin aikuisia. Ikä ja kunto eivät aina kulje käsi kädessä. Joskus nuorempikin voi sairastua. Terve rakennus, jonne pääsee esteettömästi ja jossa on hyvä hengittää, mahdollistaa kaikkien osallistumisen seurakunnan tilaisuuksiin.

Kristillisen seurakunnan tärkein yhteinen kokoontuminen on pitkään ollut, ja on edelleen, sunnuntaisin ja juhlapäivinä vietettävä jumalanpalvelus tai messu. Yhteinen rukous, virret, laulut, Jumalan sanan kuuleminen ja ehtoollisen vietto vahvistavat ja rohkaisevat meitä elämään kristittyinä omassa arjessamme. Kasteet, häät ja hautaan siunaamiset tapahtuvat myös usein kirkkotiloissa. Vapaamuotoisemmat kirkkokahvit, raamattupiirit ja muut toiminnot voivat kokoontua saman kirkon katon alla tai seurakuntatalo voi olla kirkkosalina. Samalla kylällä emme pysty tulevaisuudessa pitämään yllä useita seurakunnan rakennuksia. Kesällä on mahdollista järjestää tilaisuuksia ulkosallakin. Suurempiin tapahtumiin löytynee koulujen saleja tai muita tiloja.

Jos et ole pitkään aikaan ollut mukana jumalanpalveluksissa tai tapahtumissa, tuleva joulunaika tarjoaa siihen monta mahdollisuutta.

Kurkistaa voit myös naapurialueen tapahtumiin. Tervetuloa mukaan seurakunnan toimintaan ja Taivaan Isän siunausta sinulle!

SOILI HANTTU
Järvi-Kuopion seurakunnan luottamushenkilö

KUOPIOON MUUTTO oli hyppy tuntemattomaan. Olen kuitenkin iloinen, että uskalsin tuon hypyn tehdä", Katariina Kummala tuumaa.

TUULA HYTTINEN

ILON ja opin kautta

Katariina Kummala ei halua jumittua kielteisyyteen, vaan yrittää aina löytää jostain pilkahduksen iloa.

Marraskuun loppu lähestyy, mutta poikkeuksellisesti **Katariina Kummala** ei ole vielä leiponut yhtään pellilistä pipareita.

"8-vuotias poikani rakastaa niitä ja monesti olemme saattaneet paistella pipareita jo kesällä", Kuopion Musiikkikeskuksen ja Kuopion kaupunginorkesterin johtajana toimiva Kummala nauraa.

Miksikään viimeisen päälle jouluihmiseksi hän ei tunnustaudu, vaikka joulusta toki pitääkin.

"Minulla on paljon hyviä joulumuistoja, mutta nykyään miellän sen enemmän lasten juhla. Tunnelma syntyy siitä, kun saan valmistella poikani kanssa yhdessä jouluisia juttuja ja katsella hänen iloaan."

Musiikin ammattilaiselle myös joululaulut ja -musiikki ovat tapa virittäytyä juhlamielelle.

"*Arkihuolesi kaikki heitä* on suosikini perinteisistä lauluista. Lukioaikojen Englannin matkalta on jäänyt rakkaana muistona *Tidings of Comfort and Joy* -kappale, jonka sikäläiset opiskelijat opettivat, ja jota edelleen tykkään soitella pianolla joulunalusaikaan."

Pääsisipä taas halaamaan

Kummala on ollut Musiikkikeskuksen johtajana vajaat kolme vuotta. Tätä aikaa hän kuvailee melko erikoiseksi.

"Missään vaiheessa ei olla työn suhteen eletty niin sanotusti normaaliolosuhteissa. Ensin Musiikkikeskus oli remontissa ja työntekijät evakossa eri puolilla kaupunkia. Kun vihdoinkin pääsimme asettumaan

saman katon alle, alkoi korona nostaa päätään."

Kummala kertoo tottuneensa etätöihin jo ennen koronaa, mutta sosiaalinen eristäytyminen sen sijaan otti yllättävän koville.

"Koin viime kevään hyvin raskaaksi – enkä varmasti ole ainoa. Mietityttää, minkälaisia kauaskantoisia seuraamuksia pitkä eristäytyminen saattaa monelle aiheuttaa."

"Liikkeelle lähteminen ja asioiden hoitaminen ei ole pelkkää suorittamista, vaan samalla reissulla voi yllättäen tulla tuttuja tai saada inspiraatiota vaikkapa kauniista maisemasta. Kun tuollainen jää pois, elämä kapeutuu aika lailla."

Synkkyteen Kummala ei kuitenkaan halua vajota.

"Yritän mieluummin aina keskittyä siihen, mistä voisi kulloinkin löytää iloa. Tämäkin tilanne tarjoaa mahdollisuuden ajatella asioita uusiksi, kaiken suhteen ei välttämättä tarvitsekaan palata entiseen."

"Silti odotan jo kovasti, että pääsis taas halaamaan ihmisiä. Siitä en halua luopua."

Lapsuus kirkon naapurissa

Kummala on pohjoisen kasvatteja, Posiolta syntyjään. Siellä hän asui aina siihen asti, kun 16-vuotiaana lähti Ouluun musiikkilukioon.

"Posion pienessä pitäjässä oli turvallinen ilmapiiri kasvaa. Isovanhemmatkin asuivat aivan lähellä lapsuuskotiani ja olivat paljon läsnä perheemme arjessa."

Kummala kertoo, että Posion koti sijaitsi aivan kirkkoa vastapäätä.

"Opin aikoinani pyörimään kirkon pihassa. Siihenkin opin, että aina kun hautajaissaattue oli liikkeellä, täytyi pysähtyä ja sillä tavalla kunnioittaa tilannetta."

"Jouluisin kävimme yömessussa, kun sinne oli niin vaivatonta piipahtaa. Kirkko fyysisenä paikkana oli hyvin luonteva osa lapsuuden miljöötä."

Omilta vanhemmiltaan Kummala kokee saaneensa aina tukea, mikä on ollut valtava voimavara.

Sille on syynsä, että olemme erilaisia.

"Se on varmasti vaikuttanut siihen, että olen uskaltanut tehdä elämässäni ratkaisuja, jotka ovat aluksi tuntuneet pelottavilta. Esimerkiksi muutto teini-ikäisenä Posiolta yli 200 kilometrin päähän Ouluun oli aika iso hyppäys."

"Kun aikansa järjellee, niin asiat aina jollain tavalla järjestyvät – tämä oli äidin ja isän ajattelutapa, joka iskostui myös meihin lapsiin. Vaikean paikan edessä ei pidä heti lyödä hankkoja tiskiin, vaan rauhassa miettiä, niin joku ratkaisu kyllä löytyy."

Antaa kaikkien kukkien kukkia

Kummala on nuoresta pitäen suhtautunut avarakatseisesti erilaisuuteen. Hän muis-

telee kirjoittaneensa lapsuuden ystäväkirjaan motokseen: "antaa kaikkien kukkien kukkia".

"Sille on syynsä, että olemme erilaisia. Pääasia on, että halutaan toisille hyvää. Silloin erilaiset mielipiteet ja tavat toimia eivät haittaa. Toisenaista ajattelutavasta voi yrittää oppia jotain."

"Sen sijaan on huolestuttavaa, jos erilaiset mielipiteet halutaan tahallaan ymmärtää väärin tai niitä ei edes haluta kuunnella. Tällaista omiin poteroihin jäähdyttämistä on nähtävissä nykyään enenevässä määrin niin meillä kuin maailmallakin."

Jos maailmanmeno Kummala välillä huolestuttaa, löytyy se elämän suurin ilo vastaavasti aivan läheltä.

"Niin paljon kuin musiikkia ja työtäni rakastankin, on äitiys kuitenkin ihan ykkösasia. Poikani on suurin ilonaiheeni ja on mahtavaa, että voin itsekin kasvaa hänen rinnallaan. Olen valtavan kiittollinen siitä, että saan olla tuollaisen huipputyypin äiti."

Ajatustaan työstä, äitiydestä, maailmanmenosta ja monista muista kiinnostavista asioista Katariina Kummala jakaa ensi vuonna myös Kirkko ja koti -lehden lukijoille, kun hän aloittaa yhtenä lehden uusista kolumnisteista.